

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 249/09-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. septembra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť J. M. a I. M., obaja bytom E. L., V., R. r., zastúpených advokátom JUDr. M. V., B., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 4 C 67/2005-148 z 15. októbra 2008 a uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 23 Co 37/2009-166 z 18. februára 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. M. a I. M. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. júna 2009 (podaná na poštovú prepravu 17. júna 2009) doručená sťažnosť J. M. a I. M., obaja bytom E. L., V., R. r. (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených advokátom JUDr. M. V., B., ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46

ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Dunajská Streda (ďalej len „okresný súd“) č. k. 4 C 67/2005-148 z 15. októbra 2008 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) a uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 23 Co 37/2009-166 z 18. februára 2009 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“).

Sťažovatelia v sťažnosti uviedli: *«Pre pretrvávajúce nezhody a nemožnosť dohody o základných úkonoch smerujúcich k oprave a údržbe nehnuteľností so spoluvlastníckou M. C. (ďalej len „žalovaná“), ktorej spoluvlastnícky podiel k vyššie uvedenej nehnuteľnosti predstavoval 13/18-tin, podali sťažovatelia dňa 13. 04. 2005 na Okresný súd Dunajská Streda (ďalej aj „porušovateľ“ alebo „súd“) návrh na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva... Konanie bolo vedené na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 4C 67/2005.*

Dňa 07. 09. 2005 podala žalovaná písomné vyjadrenie k žalobe sťažovateľov, v ktorom navrhovala prerušiť konanie až do právoplatného skončenia konania vedeného na tunajšom súde pod sp. zn. 4C 70/1997 (v tomto konaní podala žalovaná dňa 15. 05. 1997 žalobu aj proti sťažovateľom o určenie neplatnosti kúpnych zmlúv, ktorých predmetom boli vyššie uvedené spoluvlastnícke podiely sťažovateľov na predmetnej nehnuteľnosti, ku ktorým v konaní sp. zn. 4C 67/2005 chceli zrušiť a vyporiadať podielové spoluvlastníctvo)...

Uznesením zo dňa 13. 02. 2006 súd zamietol uznesením návrh žalovanej na prerušenie konania, avšak proti tomuto uzneseniu podala žalovaná dňa 03. 03. 2006 odvolanie... Krajský súd v Trnave uznesením zo dňa 20. 06. 2006 zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa tak, že konanie prerušil do právoplatného skončenia veci vedenej na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 4C 70/1997.

Konanie sp. zn. 4C 70/1997, kvôli ktorému bolo predmetné konanie o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva prerušené, sa právoplatne skončilo dňom 18. 04. 2008 uznesením č. k. 4C 70/1997-398 zo dňa 05. 02. 2008, ktorým bolo konanie zastavené na základe späťvzatia žaloby. Žalovaná odôvodnila tento svoj procesný úkon tým, že nemá záujem na ďalšom pokračovaní súdnych sporov a že našla záujemcu, ktorému svoj spoluvlastnícky podiel na nehnuteľnostiach odpredá. Rozsudkom zo dňa 03. 06. 2008, ktorý

nadobudol právoplatnosť dňa 14. 06. 2008 Okresný súd Trenčín schválil právny úkon opatrovníčky Mgr. D. S. urobený dňa 25. 03. 2008 za čiastočne nesvojprávnu žalovanú pri uzatvorení kúpnej zmluvy, ktorou žalovaná odpredala kupujúcim do podielového spoluvlastníctva spoluvlastnícky podiel 364/504 na nehnuteľnostiach zapísaných na liste vlastníctve č. 1133, nachádzajúcich sa v k. ú. Š.

Keďže odpadla procesná prekážka, pre ktorú bolo konanie 4C 67/2005 prerušené, vo veci bolo nariadené pojednávanie na deň 15. 10. 2008. Písomným podaním zo dňa 17. 09. 2008 oznámila žalovaná súdu, že nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom konania, odpredala tretím osobám. Na pojednávaní dňa 15. 10. 2008 sťažovatelia ešte pred tým, ako predniesli svoj žalobný návrh, vzali svoj návrh na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva späť, v čoho dôsledku bolo konanie 4C 67/2005 zastavené. Sťažovatelia si uplatnili nárok na náhradu trov konania s poukazom na ustanovenie § 146 ods. 2 druhá veta zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v platnom a účinnom znení (ďalej len „OSP“).

Dňa 10. 11. 2008 bolo sťažovateľom doručené uznesenie zo dňa 15. 10. 2008, ktorým súd konanie zastavil a rozhodol o náhrade trov konania tak, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie o náhrade trov konania súd odôvodnil poukazom na ustanovenie § 146 ods. 1 písm. c) OSP, s tým, že v danom prípade nebola z procesného hľadiska preukázaná dôvodnosť žaloby, prípadne zavinenie žalovanej, pre ktoré je konanie zastavené a preto použitie ustanovenia § 146 ods. 2 OSP na priznanie náhrady trov konania jednej z procesných strán nebolo možné.

Proti rozhodnutiu zo dňa 10. 11. 2008 v časti o náhrade trov konania podali sťažovatelia dňa 26. 11. 2008 odvolanie...

Krajský súd v Trnave Uznesením zo dňa 18. 02. 2009 potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti náhrady trov konania.»

Porušenie svojho základného práva a práva videli sťažovatelia v nesprávnych právnych a skutkových záveroch v uznesení okresného súdu a v uznesení krajského súdu pri rozhodnutí o náhrade trov súdneho konania, v nedostatočnom odôvodnení týchto uznesení a nevysporiadaní sa krajského súdu s odvolacími dôvodmi sťažovateľov proti uzneseniu

okresného súdu v časti jeho výroku o náhrade trov konania. Sťažovatelia poukázali na vzťahujúcu sa odbornú literatúru a uviedli:

«... v posudzovanom prípade sa ani odvolací súd dostatočne nevysporiadal s odvolacími dôvodmi sťažovateľov, ale de facto len zopakoval to isté čo súd prvého stupňa, t. j. že z procesného hľadiska nebola preukázaná dôvodnosť žaloby, resp. zavinenie žalovanej. Tieto závery porušovateľov sú však v príkrom rozpore s podstatou a charakterom daného sporu (o vyporiadanie podielového spoluvlastníctva) ako aj skutkovým stavom tak ako je popísaný v tejto sťažnosti...»

Ak teda sťažovatelia vzali svoj návrh na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva dňa 15. 10. 2008 späť, súd sa mal (samozrejme po zastavení konania uznesením) v prvom rade zaoberať skúmaním zavinenia účastníkov konania - primárne skúmať zavinenie sťažovateľov, sekundárne skúmať zavinenie žalovanej. Podľa názoru sťažovateľov tak súd neurobil, čo vyplýva aj z odôvodnenia uznesenia súdu zo dňa 15. 10. 2008, v ktorom súd iba konštatuje, že „v danom prípade nebola z procesného hľadiska preukázaná dôvodnosť žaloby, prípadné zavinenie žalovanej, pre ktoré je konanie zastavené a preto použitie ustanovenia § 146 ods. 2 OSP nebolo možné“ Porušovateľ v 1.) rade však nijako neodôvodnil, na základe akých skutočností a zistení dospel k takémuto záveru, čo robí jeho rozhodnutie okrem iného nezrozumiteľným a nepreskúmateľným...

V rovnakom mimo ústavnom rámci porušovateľa v 1.) rade však postupoval aj odvolací súd... ničím nezdôvodnil, na základe akých skutočností dospel k takému istému záveru a preto rovnako porušil právo sťažovateľov na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia...

Keďže právnym úkonom - späťvzatím návrhu vo veci samej sťažovatelia z procesného hľadiska zaviniли zastavenie konania, mal súd rozhodovať o náhrade trov konania podľa ustanovenia § 146 ods. 2 OSP. Ďalej sa však mali obaja porušovatelia zaoberať tým, či sa jedná o zavinenie sťažovateľov (podľa prvej vety ustanovenia § 146 ods. 2 OSP), alebo sa jedná o dôvodne podanú žalobu a zavinenie žalovanej (podľa druhej vety ustanovenia § 146 ods. 2 OSP).

Z logického a systematického výkladu vzájomného vzťahu ustanovení § 146 ods. 2 prvá a druhá veta OSP, ako aj z judikatúry Najvyššieho súdu SR vyplýva, že najprv je potrebné skúmať správanie odporcu - žalovanej a dôvodnosť podanej žaloby a až potom, ak

sa nepreukáže buď jedno, alebo druhé (keďže obidve podmienky musia byť splnené kumulatívne), treba pričítať zavinenie ohľadne späťvzatia žaloby navrhovateľovi - „Preto keďže nejde o prípad podľa § 146 ods. 2 druhá veta OSP z procesného hľadiska zásadne platí, že zastavenie konania zaviniť žalobca a podľa § 146 ods. 2 prvá veta OSP je povinný nahradiť trovy konania žalovanému.“»

Podľa sťažovateľov boli naplnené zákonné dôvody na rozhodnutie o trovách konania podľa druhej vety § 146 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) (správanie žalovanej a dôvodnosť sťažovateľmi podanej žaloby), k čomu uviedli:

«... samotná žalovaná iniciovaním konania pod sp. zn. 4C 70/1997 vedenom na Okresnom súde Dunajská Streda vytvorila prekážku, pre ktorú nebolo možné pokračovať a rozhodnúť v konaní. Táto prekážka odpadla tým, že žalovaná vzala svoj návrh na určenie neplatnosti kúpnych zmlúv v konaní sp. zn. 4C 70/1997 späť... Žalovaná... právnym úkonom urobeným dňa 25. 03. 2008, ktorý schválil Okresný súd Trenčín rozsudkom zo dňa 03. 06. 2008 právoplatným dňa 14. 06. 2008 scudzila svoj podiel na spoločných nehnuteľnostiach. Preto v príčinnej súvislosti s jej správaním (ad 1. späťvzatím žaloby v konaní 4C 70/1997, ad 2. scudzením podielu na spoločných nehnuteľnostiach) sťažovatelia vzali svoj návrh na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva voči žalovanej späť.

V tejto súvislosti sťažovatelia upozorňujú na tú skutočnosť, že listom zo dňa 07. 11. 2007 ich oslovila právna zástupkyňa žalovanej s návrhom na stretnutie o mimosúdnom usporiadaní majetkových vzťahov žalovanej a sťažovateľov. Žalovaná im na tomto stretnutí navrhla niekoľko variant riešenia usporiadania ich majetkových vzťahov, k čomu sa sťažovatelia vyjadrili listom zo dňa 27. 12. 2007. Následne podaním zo dňa 21. 01. 2008 žalovaná vzala späť svoj návrh vo veci sp. zn. 4C 70/1997, ktorý odôvodnila tým, že „3. našla záujemcu, ktorý je ochotný odkúpiť jej spoluvlastnícky podiel v predmetnej nehnuteľnosti“. Situáciu s ohľadom na vyššie uvedené sťažovatelia vyriešili tým, že sa s týmto záujemcom (a teda neskôr aj právnym nástupcom žalovanej) dohodli na odpredaji svojho spoluvlastníckeho podielu v jeho prospech, k čomu ale došlo až po späťvzatí návrhu žalovanou v konaní spis. zn. 4C 70/1997...

V zmysle konštatnej judikatúry chcú sťažovatelia v súvislosti s dôvodnosťou ich návrhu poukázať na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5Cdo 169/95,

ktorý uvádza: „... Zo zásady, že nikto nemôže byť spravodlivo nútený, aby zotrval v podielovom spoluvlastníctve, vyplýva aj právo každého spoluvlastníka podať na súd návrh na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva.“...

Z vyššie citovaného rozhodnutia, ako aj zo základných zásad, na ktorých spočíva súkromné právo... vyplýva, že návrh na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva je vždy podaný dôvodne, ak sa preukáže existencia spoločnej veci a okruhu spoluvlastníkov... Je teda absolútne nepochopiteľné, na základe akých skutočností si konajúci prvostupňový a následne aj odvolací súd osvojil názor, že žaloba vo veci zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva nebola podaná v roku 2005 dôvodne.»

Sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd o ich sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo J. M... a I. M... na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd... bolo uznesením Okresného súdu Dunajská Streda spis. zn. 4C 67/2005-148 zo dňa 15. 10. 2008 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave spis. zn. 23Co 37/2009-166 zo dňa 18. 02. 2009 porušené.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Okresného súdu Dunajská Streda spis. zn. 4C 67/2005-148 zo dňa 15. 10. 2008 a uznesenie Krajského súdu v Trnave spis. zn. 23Co 37/2009-166 zo dňa 18.02. 2009 a vec vracia Okresnému súdu Dunajská Streda, aby v nej znovu konal a rozhodol.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi J. M... a sťažovateľke I. M... náhradu trov konania...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci (v tomto prípade okresného súdu v občianskoprávnom konaní) nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán (všeobecný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

V súlade s už uvedenými zásadami ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľov podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovatelia sa ako navrhovatelia návrhom na začatie konania podaným okresnému súdu 13. apríla 2005 domáhali voči odporkyni zrušenia a vypořádania spoluvlastníctva k nehnuteľnosti (v podielovom spoluvlastníctve sťažovateľov a žalovanej) súdom.

Sťažovatelia na pojednávaní 15. októbra 2008 vzali svoj návrh na začatie konania späť a navrhli okresnému súdu, aby o trovách konania rozhodol podľa druhej vety § 146 ods. 2 OSP a priznal im nárok na náhradu trov konania voči odporkyni.

Okresný súd uznesením zastavil konanie a o trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c) OSP tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

Proti uzneseniu okresného súdu v časti jeho výroku o trovách konania podali sťažovatelia odvolanie.

Krajský súd uznesením v odvolacom konaní potvrdil odvolaním sťažovateľov napadnuté uznesenie okresného súdu v časti výroku o trovách konania.

Sťažovatelia v sťažnosti namietali porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu a uznesením krajského súdu.

Napriek tomu, že sťažovatelia v dôvodoch svojej sťažnosti namietali nesprávnosť uznesenia okresného súdu len v časti jeho výroku o trovách konania, petit ich sťažnosti smeruje proti uzneseniu okresného súdu ako celku (teda aj v časti jeho výroku o zastavení konania).

Porušenie svojho základného práva a práva videli sťažovatelia v nesprávnych právnych a skutkových záveroch v uznesení okresného súdu a v uznesení krajského súdu pri rozhodnutí o náhrade trov súdneho konania v prípade zastavenia konania na základe späťvzatia návrhu na začatie konania sťažovateľmi. Podľa sťažovateľov oba sudy rozhodli o

náhrade trov konania nesprávne, keď podľa § 146 ods. 1 písm. c) OSP náhradu trov konania nepriznali žiadnemu z účastníkov a nepriznali im nárok na náhradu trov konania podľa druhej vety § 146 ods. 2 OSP, ako to oni navrhovali. Sťažovatelia namietali porušenie svojich práv aj nedostatočným odôvodnením uznesenia okresného súdu, ako aj krajského súdu a nevysporiadaním sa krajského súdu s odvolacími dôvodmi sťažovateľov.

K namietanému porušeniu označených práv uznesením okresného súdu

Proti uzneseniu okresného súdu bol prípustný opravný prostriedok – odvolanie, ktorý sťažovatelia aj využili, a na jeho základe preskúmal zákonnosť a ústavnosť tohto uznesenia krajský súd ako súd vyššieho stupňa v súlade so svojou zákonnou právomocou. Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že preskúmanie uznesenia okresného súdu nepatrí do právomoci ústavného súdu, a preto sťažnosť sťažovateľov v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci.

K namietanému porušeniu označených práv uznesením krajského súdu

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaniach, ktoré im predchádzali, alebo samotných rozhodnutiach došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmavania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné

a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00) a zároveň by mali za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.

Okresný súd svoje uznesenie v časti výroku o trovách konania odôvodnil takto:

„Písomným podaním zo dňa 17. 09. 2008 oznámila žalovaná súdu, že nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom konania, žalobcovia aj žalovaná odpredali tretím osobám. Túto skutočnosť na pojednávaní dňa 15. 10. 2008 potvrdil aj žalobca 1/ s tým, že s tretími osobami uzavreli zmluvy každá strana sporu samostatne. Predniesol zároveň, že žalobu berie späť. S poukazom na § 146 ods. 2 O. s. p. si uplatnil náhradu trov konania voči žalovanej...

Vzhľadom na dispozičný úkon žalobcu aj v zastúpení žalobkyne 2/ súd konanie zastavil.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O. s. p. V danom prípade nebola z procesného hľadiska preukázaná dôvodnosť žaloby, prípadne zavinenie žalovanej, pre ktoré je konanie zastavené a preto použitie § 146 ods. 2 O. s. p. na priznanie náhrady trov konania jednej z procesných strán nebolo možné.“

V odôvodnení svojho uznesenia sa krajský súd plne stotožnil s dôvodmi rozhodnutia okresného súdu o trovách konania, keď uviedol:

„Odvolatelia zastávajú názor, že súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav, nakoľko podľa § 146 ods. 1 písm. c) súd rozhoduje len v tých prípadoch, keď k zastaveniu konania dôjde na základe dokazovania v priebehu konania, napríklad podľa ustanovenia § 104 ods. 2 a § 107 ods. 1,2 a 4. V danom prípade však súd zastavil konanie na základe dispozičného úkonu žalobcu, urobeného na základe správania žalovanej, a to späťvzatia žaloby v konaní vedenom pod č. k. 4C/70/1997. Namietali, že to, že žalobcovia na základe správania sa žalovanej v uvedenej právnej veci odpredali svoje spoluvlastnícke podiely na spornej nehnuteľnosti, nie je na posúdenie veci právne relevantné. Rozhodnutie odpredať spoluvlastnícke podiely považujú žalobcovia za správne aj vzhľadom na tú skutočnosť, že

súdy nie sú schopné riešiť konania v čase aktuálnej situácie. Názor súdu, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, podľa žalobcov, nemá oporu v zákone...

Žalovaná odvolací návrh nepodala, k odvolaniu žalobcov sa písomne nevyjadrila...

Podľa ustanovenia § 219 ods. 2 O. s. p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Podľa ustanovenia § 146 ods. 1 písm. c) O. s. p. žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie bolo zastavené.

Podľa § 146 ods. 2 O. s. p. ak niektorý z účastníkov zaviniť, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

V predmetnej veci odvolací súd s použitím vyššie citovaných ustanovení zákona dospel zhodne s názorom prvostupňového súdu k záveru, že ak došlo k zastaveniu konania nemá zásadne žiadny z účastníkov právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku. Len výnimočne podľa odseku 2 citovaného ustanovenia, by bolo možné uložiť niektorému z účastníkov povinnosť uhradiť druhému z účastníkov trovy zastaveného konania, a to podľa prvej vety citovaného ustanovenia tomu, ktorý zaviniť, že konanie muselo byť zastavené a podľa druhej vety odporcovi v prípade, že bol pre jeho správanie vzatý späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, čo však nie je prípad súdnej kauzy. Pri rozhodovaní o trovách konania v dôsledku späťvzatia žaloby je nutné vec skúmať výhradne z procesného hľadiska, lebo práve absencia dokazovania meritórneho rozhodnutia vylučuje možnosť zaoberať sa riešením hmotnoprávných otázok.“

Ústavný súd po preskúmaní uznesenia krajského súdu konštatuje, že v ňom nemožno ustáliť prvky arbitrárnosti, ktoré by nasvedčovali nesprávnosti skutkových a právnych záverov namietaných sťažovateľmi alebo ktoré by spočívali v nedostatočnom odôvodnení jeho záverov.

Ústavný súd poznamenáva, že odôvodnenie uznesenia krajského súdu je síce stručné, ale dostačujúce, a sťažovateľ neuviedol vo svojej sťažnosti argumenty, ktoré by boli spôsobilé spochybniť správnosť a ústavnosť záverov krajského súdu.

Z obsahu sťažnosti, ako aj z odôvodnenia uznesenia okresného súdu a uznesenia krajského súdu vyplýva, že v čase späťvzatia návrhu na začatie konania na zrušenie a vyporiadanie spoluvlastníctva k spornej nehnuteľnosti sťažovateľmi ako navrhovateľmi už každý z účastníkov príslušného súdneho konania scudzil svoj spoluvlastnícky podiel na tejto nehnuteľnosti (sťažovatelia, ako aj žalovaná).

Podľa názoru ústavného súdu preto nie je arbitrárne uznesenie krajského súdu, ktorý za tohto stavu dospel k záveru, že nejde o prípad, keď je daný dôvod rozhodovať o trovách konania podľa § 146 ods. 2 OSP, teda podľa procesného zavinenia zastavenia konania sťažovateľmi (prvá veta citovaného ustanovenia), resp. podľa toho, či došlo k späťvzatiu dôvodne podaného návrhu a v dôsledku správania žalovanej (druhá veta citovaného ustanovenia).

Z obsahu uznesenia krajského súdu je zrejmé, že scudzenie spoluvlastníckych podielov všetkými účastníkmi konania (teda aj sťažovateľmi) vylúčilo možnosť aplikácie už citovaného ustanovenia na rozhodovanie o trovách konania.

Sťažovatelia argumentovali, že ich návrh na zrušenie a vyporiadanie spoluvlastníctva k nehnuteľnosti bol podaný dôvodne a práve správanie žalovanej bolo dôvodom späťvzatia návrhu. Sťažovatelia v tejto súvislosti uviedli: „*Preto v príčinnej súvislosti s jej správaním (ad 1. späťvzatím žaloby v konaní 4C 70/1997, ad 2. scudzením podielu na spoločných nehnuteľnostiach) sťažovatelia vzali svoj návrh na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva voči žalovanej späť.*“

Pokiaľ sťažovatelia hodnotili scudzenie spoluvlastníckeho podielu žalovanou ako správanie, ktoré bolo dôvodom ich procesného úkonu späťvzatia návrhu, ústavný súd len

poznamenáva, že v prípade obdobného scudzenia aj zo strany sťažovateľov opomína konanie žalovanej príčinnú súvislosť s procesným úkonom sťažovateľov.

Ústavný súd dodáva, že procesný úkon žalovanej v inom súdnom konaní za daného stavu rovnako nepodporuje záver o tom, že správanie žalovanej bolo v príčinnej súvislosti s procesným úkonom späťvzatia sťažovateľov v posudzovanom súdnom konaní.

Ústavný súd poznamenáva, že s teoretickou argumentáciou sťažovateľov o vždy danej dôvodnosti návrhu na vyporiadanie spoluvlastníctva k veci nie je dôvod polemizovať. Posudzovanie tejto otázky v okolnostiach daného prípadu sa však vzhľadom na uvedené stáva bezpredmetným.

Podľa názoru ústavného súdu skutočnosť, že sa sťažovatelia nestotožňujú s právnym názorom krajského súdu, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a neznamená ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor všeobecných súdov svojím vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu uznesenie krajského súdu takýmto nie je.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľov v časti smerujúcej proti uzneseniu krajského súdu odmietol pre zjavnú neopodstatnenosť.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá v celom rozsahu, ústavný súd o ďalších nárokoch na ochranu ústavnosti uplatnených v sťažnosti nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. septembra 2009